

برای درک خطر فاجعه و کاستن از آن، فهم تأثیر هنجارها، نقش ها و روابط جنسیتی در فرهنگ و جامعه حیاتی است^۱

منبع: صفحه WOMEN'S LEADERSHIP تارنمای دفتر کاهش خطر بلایای سازمان ملل متحد (UNDRR)^۲

مترجم: حمیدرضا زرنگار

نابرابری جنسیتی، همراه با بحران اقلیمی و زیست محیطی، بزرگ‌ترین چالش توسعه پایدار در زمان حاضر است. در بیست سال گذشته بلایای مرتبط با آب و هوا تقریباً دو برابر شده و نابرابری‌ها را در داخل و بین کشورها تشدید کرده است.

چارچوب سند/ی^۳ اهمیت ادغام دیدگاه جنسیتی را در تمام سیاست‌ها و شیوه‌های کاهش خطر فاجعه مشخص می‌سازد. این رویکرد همچنین به ضرورت توانمندسازی زنان برای رهبری عمومی و ارتقای فعالیت‌های پاسخ به فاجعه به صورت عادلانه و قابل دسترس در تمام زمینه‌های بازیابی، توانبخشی و بازسازی توجه می‌نماید. نابرابری‌های جنسیتی در هر جامعه‌ای منجر به تأثیرات فاجعه آمیز جنسیتی می‌شود. تبعیض جنسیتی می‌تواند بر کنترل زنان و دختران بر تصمیماتی که بر زندگی آن‌ها حاکم است و همچنین دسترسی آن‌ها به منابع و فرصت‌ها تأثیر بگذارد. این تبعیض‌ها مخاطرات را افزایش می‌دهد و می‌تواند منجر به مصایبی با تأثیر نامتناسب بر زنان و دختران شود. اما به همان نسبت، ایده‌ها و القای حس مردانگی و نقش‌ها و مسئولیت‌های مردان در یک جامعه می‌تواند منجر به این شود که مردان و پسران مرگ و میر بیش تری را در برخی از زمینه‌های فاجعه تجربه کنند.

درک تأثیر هنجارها، نقش‌ها و روابط جنسیتی بر زندگی مردم در یک فرهنگ و جامعه معین برای کاهش خطر بلایا ضروری است.

کاهش مؤثر خطر بلایا مستلزم مشارکت، دخالت و رهبری معنادار و متنوع از طریق یک رویکرد جامع، در دسترس و همه‌جانبه جامعه است. باید راه‌هایی در نظر گرفته شوند که پویایی جنسیتی پیامدهای فاجعه را متاثر

^۱ Understanding how people's lives are impacted by gender norms, roles and relations within a given culture and society is critical to understanding and reducing disaster risk

^۲ https://www.undrr.org/gender?utm_source=LinkedIn&utm_campaign=PreventionSavesLives

^۳ Sendai Framework

سازند. اگر از ظرفیت‌ها، دانش و مهارت‌های زنان در تلاش‌های کاهش خطر فجایع استفاده شود همه ما سود خواهیم برد.

با اطمینان از این که تلاش‌های کاهش خطر فاجعه بر اساس جنسیت پاسخگو خواهد بود و از توانمندسازی و رهبری زنان حمایت می‌کند، ما می‌توانیم پیشرفت را برای رسیدن به اهداف تقویت‌کننده برابری جنسیتی و پیشگیری و کاهش خطرات فاجعه تسریع بخشیم.

مصادیق تاب آوری و مخاطرات مبتنی بر جنسیت در فاجعه

- ۷۱ درصد از مردان هشدارهای اولیه وقوع فاجعه را از یک منبع رسمی دریافت می‌کنند در حالی که ۵۱ درصد از زنان از طریق منابع غیررسمی و اجتماعی هشدار دریافت می‌کنند. (Brown et al., ۲۰۲۰)

- ۷۷ درصد مردان در مقایسه با ۴۸ درصد زنان قصد دارند در یک رویداد آتش‌سوزی در استرالیا بمانند و از دارایی خود دفاع کنند. (Eriksen, Gill & Head, ۲۰۱۰)

- ۹۷ درصد از زنان در یک نظرسنجی در افغانستان گفتند که خشونت خانگی از زمان شیوع کووید ۱۹ افزایش یافته است. (Oxfam, ۲۰۲۰)

- کووید ۱۹ در حدود ۷۶ درصد از کلینیک‌های سلامت جنسی در آسیا و اقیانوسیه را مختل کرده است. (UNWOMEN; UNDRR ۲۰۲۰)

- ۷۰ درصد از مرگ و میرهای ناشی از سیل در اروپا و ایالات متحده در درجه اول به دلیل حضور بیش از حد در حرفه‌های امداد و نجات از آن مردان است. (World Bank, ۲۰۲۱)

- در میانمار، ۸۰ درصد از دام‌های تلف شده در سیل سال ۲۰۱۵ متعلق به زنان بود. (World Bank Group, ۲۰۱۵).

اغلب اوقات وقتی اولویت‌های پیشگیری، واکنش، آمادگی و تاب‌آوری شناسایی می‌شوند، جنسیت در نظر گرفته نمی‌شود و در نتیجه نیازها و ظرفیت‌های خاص زنان و دختران نادیده گرفته می‌شود. خطر فاجعه‌ای که زنان تجربه می‌کنند می‌تواند با اشکال مختلف نابرابری‌هایی که بر یکدیگر افزوده می‌شوند و بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند، مانند سن، معلولیت، قومیت، طبقه، وضعیت مهاجرت، جنسیت و غیره تشدید شود.

برنامه‌ریزی کاهش مخاطره فاجعه باید با تجزیه و تحلیل متقاطع جنسیتی اطلاع‌رسانی شود. داده‌های تفکیک‌شده جنسی، سن و معلولیت باید جمع‌آوری شود و برای درک بهتر ماهیت جنسیتی خطر فاجعه و اطلاع‌رسانی برای تصمیم‌گیری در باب کاهش خطر فاجعه استفاده شود.

دفتر کاهش خطر بلایای ملل متحد از کاهش متحول‌کننده جنسیتی خطر فاجعه حمایت می‌کند که نه تنها نیازهای مختلف زنان و دختران، مردان و پسران و افراد با هویت‌های جنسی متفاوت را شناسایی و برآورده می‌کند، بلکه به دنبال جبران علل اساسی آسیب‌پذیری با قرار دادن تاب‌آوری زنان در مرکز راهبردها و سیاست‌های کاهش خطر فاجعه و برنامه‌ریزی برای رهبری زنان و رسیدن به برابری جنسیتی است.

منابع

- ۱ - Brown Sarah , Mirianna Budimir, Puja Shakya, Alison Sneddon ، "GENDER AND EARLY WARNING SYSTEMS: NEPAL" SNAPSHOT, March ۲۰۲۰.
- ۲ - Eriksen Christine & Lesley Head, "The gendered dimensions of bushfire in changing rural landscapes in Australia" in Journal of Rural Studies, Volume ۲۶, Issue ۴, October ۲۰۱۰, Pages ۳۳۲-۳۴۲.
- ۳ - Oxfam, "A New Scourge to Afghan Women: COVID-۱۹" Oxfam Briefing Note, April ۲۰۲۰.
- ۴ - The World Bank, "Gender Dynamics of Disaster Risk and Resilience" MARCH ۳, ۲۰۲۱.
- ۵ - UNWOMEN; UNDRR, "Action brief: Gender and disaster risk reduction and response in the context of COVID-۱۹" The Asia-Pacific Region, ۲۰۲۰.
- ۶ - World Bank Group , "MYANMAR POST-DISASTER NEEDS ASSESSMENT OF FLOODS AND LANDSLIDES" JULY-SEPTEMBER ۲۰۱۵.